

ที่ ทส ๐๓๐๖/ ๖๐๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานสรุปสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยและผลการประชุมร่วมกับ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๑๐๐ ชุด

สืบเนื่องจากตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เป็นต้นมา พื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีสภาพหมอกควันปกคลุมหนาแน่นเป็นบริเวณกว้าง สาเหตุหลักเกิดจากการเผาในที่โล่ง ทั้งการเผาขยะมูลฝอยในพื้นที่ชุมชน การเผาเศษวัสดุการเกษตร เช่น ตอซัง ฟางข้าว เพื่อเตรียมพื้นที่การเกษตร และไฟฟ้า ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในบรรยากาศพบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน (PM_{10}) เกินเกณฑ์มาตรฐานทุกจังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน และตาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้เสนอเรื่องสถานการณ์และมาตรการเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เป็นวาระเร่งด่วนเข้าสู่การประชุมของคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ในการนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอรายงานสรุปสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย เพิ่มเติมถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. ผลการติดตามตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน (PM_{10}) โดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ ใน ๙ จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปางแพร่ พะเยา น่าน แม่ฮ่องสอน และตาก พบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานติดต่อกันหลายวัน (มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กในบรรยากาศ ต้องไม่เกิน ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ต่อเนื่องถึงต้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ รายละเอียดปรากฏดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงสูงสุด ของฝุ่นละอองขนาดเล็ก ณ เวลา ๐๙.๐๐ น. ของจังหวัดในภาคเหนือ และจำนวนวันที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ สรุปได้ดังตารางที่ ๑

/ตารางที่ ๑ ...

ตารางที่ ๑ แสดงค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงสูงสุด ของฝุ่นละอองขนาดเล็ก และจำนวนวันที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงสูงสุด (มคก/ลบ.ม.)	วันที่ตรวจพบค่าสูงสุด	จำนวนวันที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน
เชียงใหม่	๑๙๗.๐	๑ มีนาคม ๒๕๕๕	๖
ลำพูน	๒๗๔.๘	๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	๑๔
เชียงราย	๓๕๖.๕	๓ มีนาคม ๒๕๕๕	๑๖
แม่ฮ่องสอน	๒๓๖.๔	๓ มีนาคม ๒๕๕๕	๘
ลำปาง	๒๗๙.๐	๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	๑๗
พะเยา	๒๗๘.๗	๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	๑๖
น่าน	๑๙๘.๕	๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	๘
แพร่	๒๓๓.๒	๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	๑๕
ตาก	๒๙๕.๒	๑ มีนาคม ๒๕๕๕	๒

หมายเหตุ: เป็นข้อมูลสรุปตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ยกเว้นจังหวัดตากที่ตรวจวัดโดยหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบเคลื่อนที่ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕

๓. ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และเพิ่มขึ้นสูงสุดในช่วงระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายที่พบค่าสูงสุดสูงถึง ๓๕๖.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ สูงเกินเกณฑ์มาตรฐานเกือบ ๓ เท่า และอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพมาก

๔. ฝุ่นละอองขนาดเล็กมีแนวโน้มลดลงในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูนที่ฝุ่นละอองขนาดเล็กลดต่ำลงจนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน อย่างไรก็ตาม จังหวัดเชียงรายยังคงเป็นจังหวัดที่พบฝุ่นละอองขนาดเล็กสูงสุด ตรวจวัดได้ ๒๕๘.๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

๕. ข้อมูลสรุปจำนวนครั้งที่ดับไฟป่าและพื้นที่ถูกไฟไหม้ในภาคเหนือในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ - ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ แสดงดังตารางที่ ๒ โดยในปี ๒๕๕๕ มีการเกิดไฟป่าเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ จำนวน ๕๒๐ ครั้ง พื้นที่ถูกไฟไหม้เพิ่มขึ้น ๓,๙๓๑ ไร่

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนครั้งของการดับไฟป่า และพื้นที่ถูกไฟไหม้ ในพื้นที่ภาคเหนือ

จังหวัด	ดับไฟป่า (ครั้ง)	พื้นที่ถูกไฟไหม้ (จุด)
เชียงราย	๘๓	๔๒๓
เชียงใหม่	๔๓๙	๒,๗๙๑
ลำพูน	๑๗๒	๑,๒๔๕
ลำปาง	๑๐๔	๖๖๒
แพร่	๗๒	๖๗๙
น่าน	๑๗	๒๓๓
พะเยา	๓๓	๑๕๕
แม่ฮ่องสอน	๓๕	๒๐๐
ตาก	๙๔	๗๓๙
รวม ๙ จังหวัด	๑,๐๔๙	๗,๑๒๗

/๖.กระทรวง...

๖. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ประชุมหารือแนวทางในการแก้ไข ปัญหาหมอกควันจากไฟป่าและการเผาในพื้นที่โล่งในภาคเหนือ ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการประชุม และมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด ในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน และตาก อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมป่าไม้ รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมได้เห็นชอบแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษ หมอกควัน เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานดำเนินการอย่างเข้มข้นในพื้นที่ ดังนี้

๖.๑ เข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง เช่น ประกาศ ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๕ เหตุรำคาญ พระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ในการควบคุมการเผาริมทาง ออกประกาศจังหวัดกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมไฟป่า และการเผาในพื้นที่โล่ง บังคับใช้กฎระเบียบชุมชน เป็นต้น

๖.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามและควบคุมการเผาในพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน และให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ พร้อมให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้มงวด ในการควบคุมดูแลการเกิดไฟและควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควบคุมดูแลการเผาในพื้นที่เกษตร และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมการเผาในพื้นที่ชุมชน

๖.๓ เร่งรัดดำเนินการถ่ายโอนภารกิจจัดการควบคุมไฟป่า โดยให้เป็นภารกิจบังคับสำหรับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน รวมทั้งให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการระดมกำลังพลหน่วยดับไฟป่าและเครือข่ายเพื่อปฏิบัติการในช่วงวิกฤติหมอกควัน

๖.๔ ประสานสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อ พิจารณาจัดทำฝนหลวงเมื่อสภาพอากาศเหมาะสม เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาหมอกควัน

๖.๕ มอบหมายให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินมาตรการจัดระเบียบการเผา ในพื้นที่เกษตรเฉพาะที่จำเป็น โดยมีระบบการอนุญาตและการควบคุมให้เผาในปริมาณและในระยะเวลาที่ เหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหาหมอกควัน

๖.๖ แจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพอนามัยของ ประชาชนอย่างใกล้ชิด เช่น การใส่หน้ากากอนามัย การหลีกเลี่ยงหรืองดกิจกรรมในพื้นที่โล่ง เป็นต้น

๖.๗ ให้จังหวัดติดตามสถานการณ์มลพิษหมอกควัน จากสถานีตรวจวัดคุณภาพ อากาศของกรมควบคุมมลพิษ และจำนวนจุดความร้อนจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อ เป็นข้อมูลประกอบในการควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ

๖.๘ ให้จังหวัดแจ้งผู้นำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ให้ประชาสัมพันธ์ประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ แจ้งเหตุไฟป่าผ่านสายด่วน (hotline) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หมายเลข "๑๓๖๒" หรือศูนย์ประสานงานของจังหวัด เพื่อให้เจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร สามารถเข้าไปดับไฟป่าในพื้นที่ได้อย่างทันทั่วถึง

/๖.๙ ดำเนิน...

๖.๙ ดำเนินโครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดผลด้านความตระหนักและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการลดการเผาในพื้นที่โล่ง

๖.๑๐ บูรณาการการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด อย่างครบวงจร ทั้งในด้านการเกษตร (ส่งเสริมการเกษตรปลอดการเผาหรือการผลิตปุ๋ยชีวภาพ) การส่งเสริมพลังงานชีวมวล (ส่งเสริมการนำเศษวัสดุมาทำเป็นแท่งเชื้อเพลิงชีวมวล) การอนุรักษ์พื้นที่ป่าและสร้างฝายชะลอน้ำหรือป่าเปียกตามแนวพระราชดำริ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

โทร. ๐ ๒๒๔๘ ๒๓๘๒ - ๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๒๓๘๕

E-mail wijarn.s@pcd.go.th